

BUNJA U POLJIMA KRAJ ŠIBENIKA

vinogradima, poljima i maslinicima, a služe za skloništa ili spremišta plodova i alata.

A. Mj.

BUNJE, predio i arheološko nalazište na I dijelu Brača. Na brdu Gračišće nalazila se prapov. gradina a na I obroncima rim. ladanjska vila (cisterne za vodu, mozaik, uređaji za grijanje). Pored sitnih arheol. predmeta otkriveni su dijelovi tijeska za ulje, sarkofazi kasnoant. tipa, od kojih neki i sa znakovima kršćanske ikonografije te reljef Silvana. Srednjovj. naselje (Podgračišće), spominje u XV. st. brački kroničar D. Hranković.

LIT.: C. Fisković, Historički i umjetnički spomenici na Braču, Brački zbornik, 1940, I. — I. Fisković, Kasnoantički sarkofazi s otoka Brača, VjAHD, 1981.

I. Fis.

BURA, Milan, iluminator (XV. st). Vjerojatno rodom iz Šibenika. Prema E. Laszovskom 1453. minijaturama uresio rukopis *Gaii Suetonii Tranquilli: De vita duodecim Caesarorum* koji se nekoć čuvao u knjižnici grofa Vojkffija u Oroslavju. Rukopis je zagubljen.

LIT.: Znameniti i zaslužni Hrvati, Zagreb 1925.

A. Bad.

BURATO, Tomaso, fotograf (Dubrovnik, 27. III. 1840 — Zadar, 17. I. 1910). Fotografskim radom započinje u Dubrovniku, nastavlja u Padovi. Od 1872. boravi u Zadru. Snima portrete, kulturnopov. spomenike, vedute i krajolike. Autor je triju albuma s vedutama i kulturnoumj. baštinom Zadra koji se, zbog svojih tekstualnih priloga, mogu ubrojiti u najranije foto-monografije u Hrvatskoj (albumi iz 1875. i 1886). Dobio je nekoliko nagrada a 1878. postaje članom Francuske akademije.

LIT.: N. Grčević, Fotografija devetnaestog stoljeća u Hrvatskoj, Zagreb 1981.

N. Gč.

BURG → GRAD

BURIĆ, Narcis, slikar (Split, 4. VIII. 1893 — Zagreb, 13. V. 1950). Studirao je na akademijama u Münchenu i Pragu (V. Bukovac). Bio je nastavnik crtanja u Splitu i Sarajevu, gdje je imao priv. slikarsku školu. Slikao je u različitim tehnikama marine, pejzaže i mrtve prirode. Samostalno je izlagao u Splitu, Dubrovniku, Sarajevu, Beogradu i Milanu. Retrospektivna izložba priređena mu je u Zagrebu 1950.

Z. Ša.

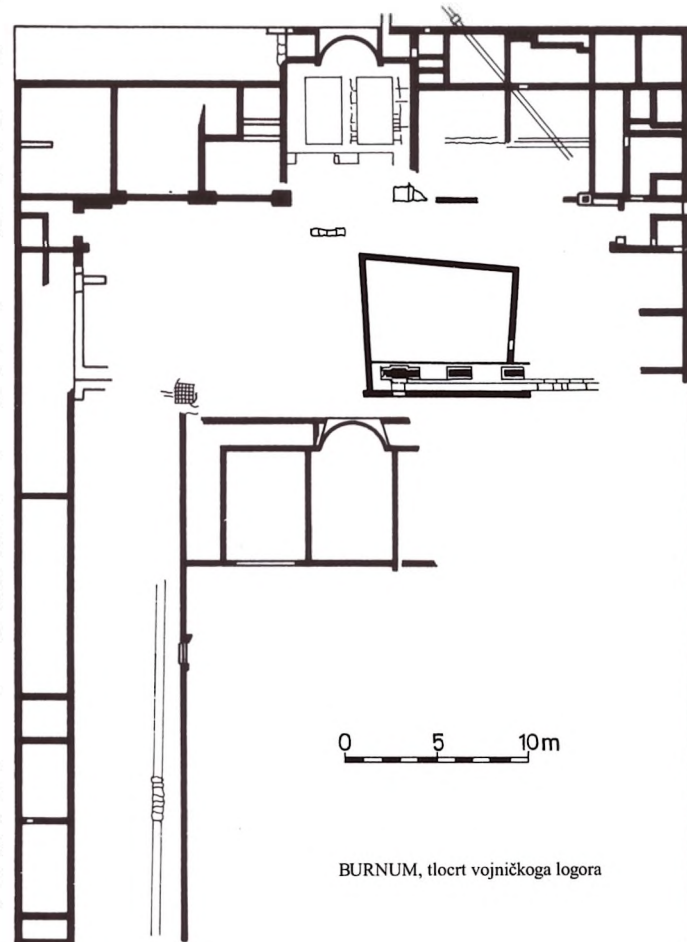
T. BURATO, *Kopnena vrata u Zadru*

BURNUM, rim. vojnička utvrda i grad kod Ivoševaca, nedaleko od Kistanja u S Dalmaciji. U narodu su ruševine Burnuma poznate pod imenom *Šuplja crkva* ili *Trojanov grad*. Arheol. su istraživanja 1912. i 1913. otkrila na mjestu vojničkoga logora ostatke pretorija, s temeljima mnogih prostorija; i danas se ističu dva luka od ukupno pet, koliko ih je prvobitno bilo (A. Fortis ih je potkraj XVIII. st. vidio tri). Pronađeni su i ostaci zidina, koje su okruživale logor. B. pripada nizu važnih rim. vojnih uporišta, koja su branila nizinsko plodno zaleđe Jadere (Zadra).

Oko 2 km ist. od logora razvilo se civilno naselje kao *canabae* logora. Tu se nalazio hram posvećen Jupiteru (nađeni natpisi), ostaci amfiteatra, vodovoda, tragovi cesta i mnoštvo nadgrobnih spomenika. God. 69. rim. XI. legija napušta logor; nakon toga B. počinje propadati, a 639. razaraju ga Avari.

LIT.: E. Reisch, Die Grabungen des österreichischen archäologischen Institutes während der Jahre 1912. und 1913, Jahreshefte ÖAI, 1913, 16. — M. Abramčić, *Militaria Burnensia*,

BURNUM, tlocrt vojničkoga logora

Bulićev zbornik, Zagreb—Split 1924. — M. Suić, Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb 1976. — S. Zabehlicky-Scheffenecker i M. Kandler, Burnum I. Erster Bericht über die Kleinfunde der Grabungen 1973 und 1974 auf dem Forum, Wien 1979. — B. Ilakovic, Burnum II. Der römische Aquädukt Plavno Polje—Burnum, Bericht über die Forschungen 1973 und 1974, Wien 1984.

Al. S.

BURSAČ, Ema, slikarica (Pula, 26. II. 1913 — Rovinj, 4. XI. 1976). Akademiju završila 1946. u Zagrebu (Lj. Babić, M. Tartaglia). Nakon studija bila je crtač na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Bavila se slikarstvom, grafikom, skulpturom, keramikom i ilustracijom (slikovnica *Domaće životinje*). U posljednjem razdoblju inspirirana je boravkom u Maroku (*Afrički ciklus*, 1974). Samostalno izlagala u Puli (1954, 1965, 1972), Rabatu (1964), Dubrovniku (1967), Zagrebu (1960, 1973, 1974), Zadru (1970).

Ma. B.

BUSATO, Antonio di Pier Paolo, venec. kipar i graditelj (XV. st). Spominje se u Šibeniku 1434—67. Do 1441. sudjeluje u gradnji prve faze šibenske katedrale (»magister ecclesiae S. Jacobi«). U stilu mlet. gotike kleše dopune za dva portala, okvire prozora i vanjski završni vijenac crkve S L. Pincinom izrađuje ciborij za franjevačku crkvu a samostalno gradi

crkvu Sv. Petra u Grebašćici. Ponovno radi na katedrali od 1446. pod vodstvom Jurja Dalmatinca, za kojega kleše jednostavne arhit. dijelove.

LIT.: P. Kolendić, Šibenska katedrala pre dolaska Orsinijeva, Narodna starina, 1924. — I. Fisković, Uz proširenje djelatnosti Jurja Dalmatinca u Šibeniku, Zbornik za likovne umjetnosti (Novi Sad), 1977, 13. — Isti, Neki vidovi umjetničkog rada Jurja Dalmatinca u Šibeniku i Splitu, Radovi HIJZ, 1981. I. Fis.

BUŠEVEC, selo u Tropolju. Drvena kapela Sv. Apostola (1768) oslikana je u unutrašnjosti figuralno i ornamentalno. Ima oltare, kaleže, misno ruho iz XVII — XIX. st. U selu su ostaci rim. ceste.

LIT.: Đ. Cvitanović, Tropoljske ljepotice, Kaj, 1974, 5 — 6, str. 82 — 98.

BUŠKARIOL, Frane, arhitekt (Vis, 29. XII. 1918). Nakon završetka Tehničke srednje škole radi u Splitu u projektnim ustanovama gdje se od arhit. tehničara razvio u iskustnoga i kreativnoga projektanta. U raznim krajevima Dalmacije projektira stambene zgrade, škole, domove kulture, hotele, restorane i tvornice. Važnija su ostvarenja hotelski kompleks u Ruskamenu kod Omiša (s D. Kovačićem), hotel »Medena« u Trogiru i hotel »Lav« u Miljevcu kraj Splita. Z. Kol.

BUŠKARIOL, Frane, arheolog (Split, 11. V. 1957 — 6. IX. 1989). Studirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Od 1983. kustos srednjovj. zbirke u Arheološkomu muzeju u Splitu. Bavio se rekognosciranjem lokaliteta srednje Dalmacije te arheol. topografijom. Vodio arheol. istraživanja u Visu, Starome Gradu, Solinu, Klisu, Vidu, Mrvancima.

BUTALA, Daniel, crtač i grafičar (Karlovac, 26. IV. 1943). Završio Akademiju u Zagrebu 1966 (I. Šebalj). Crta u tušu i kombiniranim tehnikama fantastične i nadrealne prizore, naglašena pokreta i suptilnih vibracija (*Svemirske korablj*, 1972; *Uzletište*, 1973). Česta su mu tema insekti, leptiri ili letjelice u kojima maštovito preobražava i sjedinjuje prirodne i mehaničke oblike (*Mašina za proizvodnju snova*, 1974; *Mala libela*, 1980). Samostalno izlagao u Karlovcu (1972, 1974, 1980), Zagrebu (1973, 1979, 1981), Zadru (1981) i Kragujevcu (1981). Likovni je pedagog u Karlovcu.

LIT.: V. Bužančić, Daniel Butala (katalog), Zagreb 1973. — P. Skutari, Humanizirani astralni svijet u crtežu Daniela Butale (katalog), Karlovac 1975. — V. Bužančić, Daniel Butala. Crteži 1977 — 1980 (katalog), Zagreb 1981. — V. Bužančić i N. Vranić, Daniel Butala (monografija), Karlovac 1989. Ž. Sa.

BUTARO, Piro, kipar i klesar iz Barija (XV. st.). God. 1445. radio u korčulanskoj katedrali na propovjedaonici osam stupova i grb obitelji Ostojić (srušena 1798). Četiri glavice tih stupova i dio vijenca ograde nalaze se u Opatskoj riznici u Korčuli.

LIT.: C. Fisković, Korčulanska katedrala, Zagreb 1939. — Lj. Karaman, Korčulanska katedrala, HR, 1939, str. 651. F. Bk.

BUTKO, »pisac« — skriptor (XIV/XV. st.). Oko 1405. ispisao glag. misal bos. vojvode Hrvoja Vukčića-Hrvatinića za crkvu Sv. Mihovila u Splitu ili Omišu (→ *Hrvojev misal*). Misal je bogato urešen inicijalima i minijaturama s alegoričnim prikazima mjeseci nepoznata autora. Rukopis se nalazi u Carigradu.

LIT.: A. Grabar, A. Nazor i M. Pantelić, Hrvatsko-glagoljski misal Hrvoja Vukčića-Hrvatinića (reprint izdanje), Zagreb — Ljubljana — Graz 1973. R.

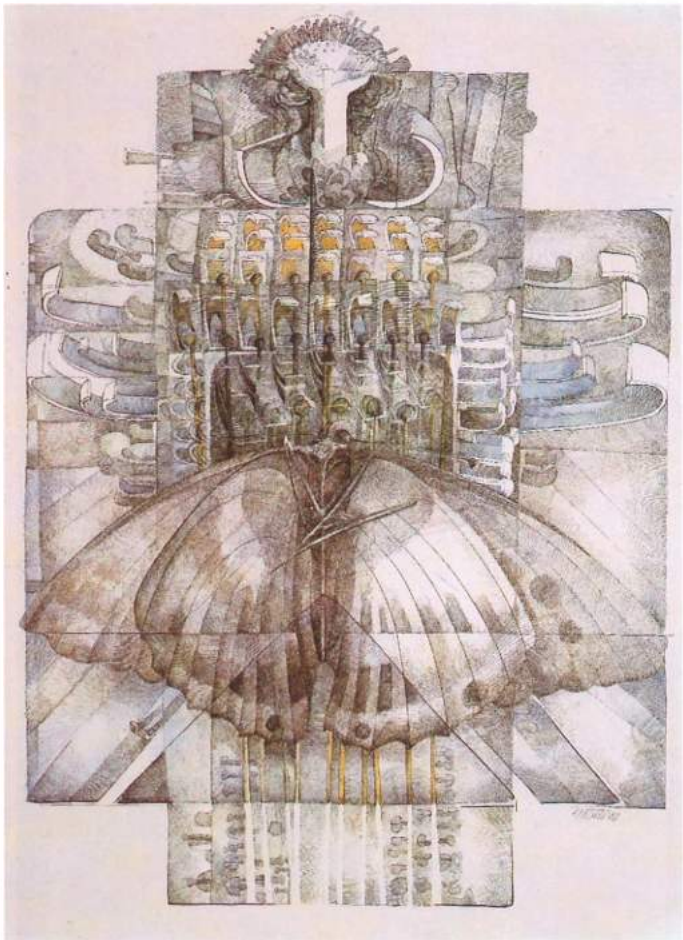
BUTKOVIĆ, Josip, grafičar (Rijeka, 31. VII. 1950). Završio je Akademiju u Novom Sadu 1980. i postdiplomski studij u Beogradu 1983; usavršavao se na Akademiji u Pragu. Predaje grafiku na Pedagoškome fakultetu u Rijeci. Radi najčešće u akvatinti stalne motive, kuće i oblutke (*Uz kuće VI*, 1986; *Uz kuće XLIX*, 1992). Samostalno je izlagao u Rijeci (1981, 1985, 1987, 1991), Dubrovniku (1985), Krakovu (1988), Zagrebu (1990), Parizu (1990), Gospiću (1992).

LIT.: V. Ekl, Butković Josip (katalog), Rijeka 1987. B. Val.

BUTKOVIĆ, Zvonko, keramičar (Bjelovar, 30. VI. 1946). Završio Pedagošku akademiju u Zagrebu. Radi uporabnu i dekorativnu keramiku, a osobitost su mu štitovi na kojima ukrase postiže modeliranim aplikacijama ili učinkom glazura. Poslije 1980. radi u duhu hiperrealizma. Samostalno je izlagao u Zagrebu, Splitu, Našicama i Pečuhu.

LIT.: S. Staničić, Suvremena hrvatska keramika (katalog), Zagreb 1984. — M. Baričević, Zvonko Butković (katalog), Zagreb 1985. Ma. B.

BUTONIGA, zaselak u sr. Istri. Na groblju je jednobrodna romanička crkva Sv. Križa, s polukružnom apsidom i preslicom za zvona na pročelju, iz XIII — XIV. st. Unutrašnjost crkve je oslikana oko 1400. U apsidu su prikazani *Maestas Domini* i dvanaest apostola a na zidovima scene iz Kristova života, nekoliko svetaca i didaktički prikaz smrti kao kosca. Djelo

D. BUTALA, *Leptir*

su anonimnoga pučkog slikara koji spaja neutrnutu romaničku tradiciju s uzorima gotičkoga slikarstva XIV. st. iz podalpskoga umj. kruga.

LIT.: B. Fučić, Butoniga, Bulletin JAZU, 1960, 2 — 3. — Isti, Istarske freske, Zagreb 1963. Ma. Š.

BUTORAC, Pavao, povjesničar (Perast, 26. III. 1888 — Dubrovnik, 22. XI. 1966). Teologiju studirao u Zadru. Profesor na gimnazijama u Kotoru i Splitu, biskup kotorski (od 1938), zatim dubrovački (od 1950). Objavio mnoge radove s područja povijesti, povijesti kulture i umjetnosti u Boki kotorskoj.

BIBL.: Boka Kotorska od najstarijih vremena do Nemanjića, Split 1927; Gospa od Škrpjela, Sarajevo 1928; Opatija sv. Jurja kod Perasta, Zagreb 1928; Zmajevići, Zagreb 1928; Boka Kotorska prema narodnom pokretu i revolucionarnoj godini 1848, Rad JAZU, 1938, 260; Boka Kotorska nakon pada mletačke Republike do Bečkog kongresa, ibid., 1938, 264 — 65;

BUTONIGA, *Svete žene*, detalj freske *Polaganje u grob* u crkvi Sv. Križa

